

4. Myers, William / William Myers // Bio Art Altered Realities, - London: Thames & Hudson , 2014 - 256 p., 300 ill.
5. Burnham , Jack / Jack Burnham // Beyond Modern Sculpture: The Effects of Science and Technology on the Sculpture of this Century, - NY: George Brazillier Publishing, 1969. - p. 154.
6. Офіційний сайт авторської групи. – Режим доступу: <http://www.symbiotica.uwa.edu.au/residents/catts>
7. Режим доступу: <http://www.huntercole.org/artgallery/livingbacterialdrawings/>
8. Стаття у інтернет-виданні. – Режим доступу: <http://www.culturalproject.org/about/press/httpolituaarticles20130801arhtml/>

Abstract

This article is devoted to the studying possibilities of development of contemporary art in the Ukrainian realities with using as the example a bioart's practice and comparison it with the trends in the world.

Keywords: biotechnological metaphor, a symbiosis of living organisms, synthetic biology, generated art adaptation, visualization of knowledge.

Аннотация

Рассматриваются возможности развития актуального медиа-искусства в условиях украинских реалий на примере художественной практики биоарта через сравнение с развитием направления в мире.

Ключевые слова: биотехнологические метафоры, симбиоз живых организмов, синтетическая биология, адаптация генерируемого искусства, визуализация знания.

УДК. 75.041.5

К.О. Татарина

магістрант кафедри образотворчого мистецтва,

Т.М. Зіненко

к. мист., доцент кафедри образотворчого мистецтва,

Полтавський національний технічний університет

імені Юрія Кондратюка (Україна)

СТИЛІСТИЧНІ НАДБАННЯ В СТВОРЕННІ ХУДОЖНЬОГО ОБРАЗУ ХУДОЖНИКА-ГРАФІКА ЛЕОНІДА ВОЛОДИМИРОВИЧА СОЙФЕРТІСА У ЖАНРІ КАРИКАТУРИ (1911- 1996 р.)

Анотація. Аналізуючи, скрізь призму новітньої української державності та в контексті розвитку європейського мистецтва, стилістичні надбання у створенні художнього образу в творчість художника-графіка – Леоніда

Володимировича Сойфертіса, автори визначають спрямування, притаманні українській школі образотворчого мистецтва.

Ключові слова: жанрові замальовки, графік, карикатурист, Сойфертіс, стилістичні художні образи, засоби, українська школа мистецтв.

Постановка проблеми. Художник-графік Сойфертіс Леонід Володимирович (1911-1996 рр.) вважається своєрідним зразком-еталоном, його впізнаєш по зображенню і фіксації в своїх роботах характерних жестів, поз, життєвих ситуацій. Роботи, в якому жанрі працював митець – графіка та карикатура, набули найбільшого поширення серед українців усіх суспільних кіл. Вони використовуються при ілюстрації журналів, книг, використовуються у сучасному дизайні. Такі естетичні тенденції спонукають нові покоління митців звертатися до досвіду старшого покоління, як до вічного джерела національної образності. Досвіду, який підштовхує художників до пошуку нових засобів виразності в стилістиці художнього образу та вдосконалення власної манери письма.

Робота в жанрі графіки і карикатури для сучасного українського мистецтва відіграє важливе значення в стилістичному розвитку національної художньої школи, бо виразність і примітивізм цього жанру широко використовується в сьогоденні, від примітивної реклами до митецьких високохудожніх творів, де митці полтавського регіону посідають не останнє місце.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами реалізується тим фактом, що праця доповнює науково-методичні розробки, які виконуються на кафедрі образотворчого мистецтва ПНТУ імені Юрія Кондратюка, дослідження виконане у межах загального тематичного спрямування.

У якості **інформаційних та теоретично-методичних джерел** треба виокремити кілька наукових публікацій, які мають своєрідне вихідне значення для даного дослідження. Так актуальною для даної роботи є праця Е. Плотнікова [3], в якій аналізуються найвпливовіші течії пострадянського мистецтва графіки та карикатури.

Важливою науково-теоретичною основою цього дослідження стала праця М. Лензінського [1], в якій концептуально, у контексті філософсько-світоглядної полікультурної парадигми і загальносвітових художніх процесів розглядається жанрова категорія – художніх образів графічної карикатури.

Інформаційно-мистецтвознавчим підґрунтям даної статті стали публікації М. Михалов [4], М. Лезінський [1], в яких аналізується творчість митця, художника-графіки і карикатуриста Л.В.Сойфертіса.

Проте згадані автори не торкаються предмету даного дослідження.

Метою даної роботи є визначення головного стилістичного спрямування сучасної полтавської малярської школи в створенні художнього образу.

Основні результати. ХХ століття від самого свого початку позначене надзвичайною динамікою, стрімкою зміною стилів та напрямків мистецького життя Європи й України зокрема. Бурхливий розвиток європейського мистецтва, особисто в останнє десятиліття отримав такий напрямок образотворчого мистецтва, як плакатний живопис і карикатура. Особисто щодо стилізації художнього образу в образотворчому мистецтві, бо сам по собі цей напрямок передає примітивними засобами вираження, всю повноту розкриття художнього образу в мистецтві. Також і глибинне поняття стилізації – це є свідоме наслідування формальних прикмет якогось стилю. У мистецтві можна стилізувати під будь-який стиль і часом це наслідування може вирости у власний стиль.

Як приклад, розглянемо творчість відомого на пострадянському просторі, карикатуриста і журнального ілюстратора – Леоніда Соїфертиса, який є яскравим представником української художньої школи в російському образотворчому мистецтві. Народився він у 1911 році в Україні, в єврейському містечку Еллінці, Вінницької губернії. У 17 років вступає до Харківського художнього інституту, де проводить два роки. Де у цей час, публікує свої малюнки в газеті «Комсомолец України». З 1933 по 1936 роки навчається на відділенні підвищення кваліфікації художників при Московському інституті образотворчих мистецтв, імені В.І. Сурикова. Незабаром, помітивши у нього яскраво виражену схильність до гумору і сатири, його запросили в журнал «Крокодил», карикатуристом. Як показало дослідження, образотворче мистецтво України, цей масив плакатного живопису, карикатури, сатири й гумору, здебільшого особливо не вивчався і не брався дослідниками до уваги, крім поодиноких наукових робіт. Перші роки розвитку карикатури, плакату, сатири і гумору, мистецтвознавці пов'язують з 2-ма факторами. Перший - це розвиток художньої творчості народних мас, які завдяки революції, були покликані до активного соціального будівництва. І другий – це здебільш політично-агітаційні сатиричні виступи, які оцінювались стосовно української гумористики, як спонукальний стимул. Ті публікації засвідчували сподівання частини народних мас України на соціальне визволення й національне відродження з розбудовою самостійної Української держави. У весь пострадянський період карикатуру активно використовували в політичних і громадських цілях – вказати недобросовісному співробітникові на його помилки, чи висміяти ворога народу. Друкувалися карикатури, в першу чергу, у вигляді плакатів і на сторінках гумористичних журналів, головним з яких став журнал «Крокодил», а на території України у Харкові, журнал «Червоний

перець». Хоча, наприкінці 1920-х та на початку 1930-х років життя сатириків і карикатуристів дедалі політизується, підпорядковується соціально-політичній доцільності, обмежуючи тематику і гостроту. В редакції журналу «Крокодил» тоді і створював свої художні образи, художник – Сойфертіс Л.В. Але, його творчий діапазон не вкладався тільки в газетну сатиричну графіку, бо робота над станковим малюнком захоплювала його все більше і більше.

І це не дивно, бо графіка, на відміну від живопису, цього монументального мистецтва, була в меншій мірі залежна від пафосу радянської ідеології і у більшій мірі, дозволяла художні експерименти, і надавала більшу самостійність. Варто зазначити, що графічний малюнок по суті своїй більш наближений до життя, бо надає можливість різноманітно стилізувати художній образ, дозволяє схопити момент і не вимагає повної завершеності. Так і у творчості Сойфертіса – складно провести межу між власне карикатурою і виразно поміченими деталями. Бо особистий почерк художнього майстра – Сойфертіса, в його стилізації художнього образу – це фіксація характерних жестів, поз, ситуацій, які він перетворює в майже негативно-прозивні.

Під час Другої світової війни, у 1941-1945 роках, обдарування Сойфертіса розгорнулося на повну силу. Хоча у ті часи його цікавило інше - по суті, те ж саме, що і в мирні дні: як живуть люди, яким є образ і лад буднів військової епохи. Створені їм художні образи, переконують глядача в тому, що війна, яка занастила мільйони життів, не змогла спотворити душу багатонаціонального радянського народу та позбавити його справжньої людяності. У той час, художник не змалював жодної батальної сцени! На його малюнках, різні життєві сцени воєнного часу, просто його малюнки дихають простим життям. Напевно, в цьому і є секрет Л.В.Сойфертіса.

Як знавці художнього мистецтва, так і його прості шанувальники, завжди дивувалися його рідкісній спостережливості, тієї гостроти й життєвості, з якими зображує художник буденні явища, повз яких проходять люди, часто взагалі не помічаючи їх.

Можна довго роздумувати над тим, як влучніше написати про цього видатного карикатуриста, але щоб це було більш *«правильно»*, потрібно зупинитися на тому, що ніхто крім його сучасників і колег по цеху, не зможе краще розповісти про нього. Ось як пише про митця, автор книги «Причетні особисто» Михайло Лезінский: «Леонід Володимирович відчував нерв війни, його очі вмійють бачити незвичайне в звичайному. Не тільки самому бачити, але і нас вчити того ж. Кожен художник - хоче він цього чи ні - за природою своєю педагог. Сойфертіс вчить нас своєму простому і складному мистецтву - бачити! Але робить це з властивою йому м'якістю, мудрістю, посмішкою».

А ось передмова Автора-упорядника Е. Плотнікова до книги із серії «Майстри радянської карикатури»: «Леонід Володимирович Соїфертіс, має рідкісний талант, щоб в скромному, повсякденному побачити хвилююче явище і скупими засобами донести його до широкого глядача».

«Я думаю, що про художника такого рівня не можна говорити, вихваляючи вміння малювати - це як хвалити молоток за те, що він забиває цвяхи. Ми ж не хвалимо Рєпіна за вміння користуватися мазками або лінією ...» (художник, Лев Каплан).

Висновки. Соїфертіс Леонід (Веніамін) Володимирович: «Малював чисто і дуже швидко. За віртуозністю і легкістю кожного його малюнка лежить робота з пошуку тієї самої досконалої лінії, композиції, стилістиці художнього образу. Це вчить і нагадує про найнеобхідніше, без чого ніякий талант не допоможе: вчись, розвивай те надбання, яке отримав від своїх вчителів, пам'ятай про своє коріння, а головне, працюй, працюй і працюй художнику!» Що ж, до питання «Український чи російський?» – Росія не може віддати Україні такого визначного митця, як Л. Соїфертіс, називаючи його суто російським. Хоча, здається, останнім часом в академічному середовищі суперечки між українцями і росіянами з приводу належності митців, до тієї чи іншої культури вже вщухли, або і взагалі не підіймалися. Бо вже є усталені епітети, які передують іменам спірних особистостей – «відомий український і російський митець» чи «яскравий представник української художньої школи в російському мистецтві». Але, не важливо хто ти за національністю. Важливо, що ти залишив після життя своїм нащадкам і що є твоя спадщина!

Література

1. Лезінський М. Причетні особисто/ М. Лезінський.- М: Радянський художник, 1981. – 133 – 140с.
2. Катаєв В. Літературні портрети, замітки, спогади / В. Катаєв.- С-П: Художник, 1946. – с.320- 347.
3. Плотніков Е. Майстри радянської карикатури, про Л.Соїфертіса/ Е. Плотніков. – М: Радянський художник, 1981. – с. 229 – 246.
4. Польовий В. Популярна художня енциклопедія / Польовий В., Сінюков В. –М: Радянська енциклопедія.- 1986. - 206 – 210 с.
5. Платонова Н.І. Енциклопедія мистецтва / Н.І. Платонова .- К: Омега-Пресс, 2005 . – 85 с.
6. Пасквінелі Б. Жест і експресія/ Б. Пасквінелі. - К: Омега-Пресс, 2006. – 248 с.
7. Пелегрімов Ф. Літературні сюжети і персонажі в творах образотворчого мистецтва / Ф. Пелегрімов.- К: Омега, 2007. – 96 с.
8. Бертоліні Д. Течії в мистецтві. Від імпресіонізму до наших днів / Д. Бертоліні.- К: Омега, 2012. – 709 с.

Abstract

Analyzing, through the prism of modern Ukrainian statehood and in the context of European art, the stylistic achievements in creating an artistic image in the works of graphic artist - Leonid Soyfertis, the authors determined trends inherent in Ukrainian school of fine arts.

Keywords: genre sketches, graphic artist, cartoonist, Soyfertis, stylistic artistic way, means that the Ukrainian School of Arts.

Аннотация

Анализируя, сквозь призму новейшей украинской государственности и в контексте развития европейского искусства, стилистические достижения в создании художественного образа в творчестве художника-графика - Леонида Владимировича Сойфертис, авторы определяют направления, присущие украинской школе изобразительного искусства.

Ключевые слова: жанровые зарисовки, график, карикатурист, Сойфертис, стилистические художественные образ, средства, украинская школа искусств.

УДК 711.455.8

В.Г. Топорков

к. арх., доцент кафедри дизайну архітектурного середовища,

М.С. Чінякова

магістрант кафедри дизайну архітектурного середовища,

Полтавський національний технічний університет

імені Юрія Кондратюка (Україна)

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ У ФОРМУВАННІ МОЛОДІЖНИХ ТАБОРІВ ВІДПОЧИНКУ

Анотація. У статті розглянуто історичний розвиток та світовий досвід проектування та будівництва молодіжних таборів відпочинку; виявлено сучасні тенденції формування даних закладів.

Ключові слова: табір відпочинку, молодіжний табір, тенденції.

Постановка проблеми. Сьогодні Україна має значний спадок відпочинкових комплексів, що залишились з радянських часів, навіть попри те, що деякі з цих комплексів змінили призначення, були занедбані або зруйновані.

У суспільстві відчувається потреба у подальшому розвитку таких форм роботи з дітьми та молоддю, відповідно, актуальним є питання адаптації цього спадку і в сенсі пристосування наявних будівель до сучасних вимог, і в сенсі трансформації досвіду та створенні нових методів проектування відповідно до актуальних суспільно-культурних потреб. [4 с.2]